

ULKOASIAINVALIOKUNNAN LAUSUNTO 11/1999 vp

Valtioneuvoston selvitys EU:n neuvoston toiminnan kehittämistä koskevasta pääsihteeri Trumpfin työryhmän raportista

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Suuri valiokunta on 9 päivänä huhtikuuta 1999 lähettänyt valtioneuvoston selvityksen Euroopan unionin neuvoston toiminnan kehittämistä koskevasta pääsihteeri Trumpfin työryhmän raportista ("Neuvoston toiminta laajenevassa

unionissa") ulkoasiainvaliokunnalle tiedoksi ja mahdollisia toimenpiteitä varten (E 5/1999 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa on ollut kuultavana

- EU-sihteeristön päällikkö Eikka Kosonen, ulkoasiainministeriö.

VALTIONEUVOSTON SELVITYS

Ehdotus

Neuvoston toiminnan kehittämistä koskeva, neuvoston pääsihteeri Trumpfin johtama työryhmä julkaisi maaliskuussa 1999 selvityksen neuvoston toiminnasta laajenevassa unionissa. Työryhmän selvityksen tavoitteena on analysoida järjestelmällisesti ja yhdenmukaisesti neuvoston toiminnan eri puolia laajenevassa unionissa ja esittää toiminnan tehostamiseen tähtäviä ehdotuksia. Ehdotukset voidaan haluttaessa toteuttaa ilman unionin perussopimuksen muutoksia.

Raportti sisältää yhteensä 143 ehdotusta neuvoston toiminnan tehostamiseksi. Ehdotukset kohdistuvat Eurooppa-neuvoston, yleisten asiain

neuvoston sekä muiden neuvoston kokoonpanojen toiminnan kehittämiseen, neuvoston toimintaan lainsäätäjänä sekä neuvoston käytännön työn kehittämiseen jäsenvaltioissa ja neuvoston pääsihteeristössä.

Raporttia käsitellään Suomen puheenjohtajakaudella ja sen toteuttamista koskeva selvitys on tarkoitus antaa Helsingin Eurooppa-neuvostolle.

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto pyrkii toteuttamaan Suomen puheenjohtajakaudella merkittävän osan puheenjohtajan päätösvallassa olevista ehdotuksista.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valiokunta pitää kannatettavana neuvoston toiminnan tehostamista, ja tukee siihen tähtäviä pyrkimyksiä. Puhtaasti neuvoston työn käytännön organisointiin ja työtapoihin liittyvät uudistukset, joita Suomen tähänastisen EU-jäsenyyden mukanaan tuomien kokemusten perusteella pidetään valtioneuvostossa neuvoston toimintaa tehostavina, tulee valiokunnan mielestä pyrkiä toteuttamaan mahdollisimman pikaisesti. Valtaosa pääsihteeri Trumpfin työryhmän ehdotuksista voidaan lukea tähän kategoriaan kuuluviksi.

Valiokunta korostaa, että neuvosto on jäsenvaltioiden kannalta unionin keskeisin toimielin. Neuvoston toiminnassa tulee valiokunnan mielestä edelleen säilyttää jäsenvaltioiden hallitusten keskeinen vaikutus, koska jäsenvaltioiden kansanedustuslaitokset valvovat neuvoston toimintaa parlamentarismien periaatteiden mukaisesti.

Neuvoston toiminnan tulee edelleen perustua jäsenvaltioiden parlamenteille vastuunalaisten hallitusten jäsenten toimintaan ja jäsenvaltioiden tasavertaisuuteen. Neuvoston toiminnan käytännön toteuttamista, samoin kuin keskeisten uudistusten valmistelua, ei valiokunnan mielestä tule, puheenjohtajavaltiolle perussopimusten nojalla kuuluvaa asemaa lukuun ottamatta, antaa yksittäisten jäsenvaltioiden tehtäväksi. Myös neuvoston poliittisen päätöksenteon tulee säilyä jäsenvaltioiden hallitusten edustajien käsissä eikä sitä tule siirtää neuvoston virkamiehille.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että eräät työryhmän ehdottamista uudistuksista kos-

kevat jäsenvaltioiden sisäisen hallinnon toimintojen järjestelyjä ja sen periaatteita. Tällaisiin ehdotuksiin tulee, kuten valtioneuvoston perusmuistiossa lähtökohtaisesti tehdäänkin, suhtautua valiokunnan mielestä varauksellisesti.

Valiokunnan mielestä neuvoston sisäisen poliittisen ja virkamiestason välisen työnjaon säilyttäminen nykyisellään on perusteltua. Valiokunta ei kannata pysyvien edustajien komitean, Coreperin, muuttamista poliitikoista koostuvaksi elimeksi. Valiokunta ei myöskään pidä toteuttamiskelpoisena ajatusta, jonka mukaan jäsenvaltioiden ministerit olisivat pysyvästi koolla Brysselissä. Tällainen neuvoston kokoonpano olisi valiokunnan mielestä omiaan hämärtämään neuvoston luonnetta.

Neuvoston poliittisen päätöksenteon siirtäminen pysyvästi Brysselissä oleville ministereille siirtäisi unionin toiminnan painopistettä nykyisestäään merkittävästi Brysseliin. Unionin toiminnan tuloksellisuus on perustunut pitkälti toimivaan tasapainoon ylikansallisten toimielinten ja kansallisille parlamenteille vastuunalaisen jäsenvaltioiden hallitusten edustajista koostuvan neuvoston välillä, eikä nykyistä tilannetta tule valiokunnan mielestä muuttaa.

Lausunto

Lausuntonaan ulkoasiainvaliokunta kunnioittavasti esittää,

että suuri valiokunta ottaa huomioon, mitä edellä on esitetty.

Helsingissä 15 päivänä lokakuuta 1999

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Liisa Jaakonsaari /sd
jäs. Ulla Anttila /vihr
Tytti Isohookana-Asunmaa /kesk
Antti Kalliomäki /sd

Bjarne Kallis /skl
Antero Kekkonen /sd
Kimmo Kiljunen /sd
Kalevi Olin /sd

UaVL 11/1999 vp — E 5/1999 vp

Hannu Takkula /kesk
Martti Tiuri /kok
Ben Zyskowitz /kok

vjäs. Jorma Huuhtanen /kesk
Paula Kokkonen /kok
Esko-Juhani Tennilä /vas.